

Posudek oponenta diplomové práce

**Bc. Václav Beneš, Hospodaření na panství Malešov ve druhé polovině 18. století, Praha 2022,
106 s. + 14 s. příloh**

Vedoucí práce: Prof. PhDr. Vít Vlnas, Ph.D.

Oponent práce: Prof. PhDr. Jiří Mikulec, CSc.

Hodnotící kritéria

	splňuje	splňuje z větší části	splňuje z menší části	nesplňuje
Problematika a cíl práce jsou zformulovány a odpovídají zadání a názvu práce.	x			
Metody využitě autorem jsou adekvátní vzhledem k cíli práce a tématu.		x		
Autor se opírá o relevantní prameny a literaturu .		x		
Struktura práce je vyvážená a logická.		x		
Zpracování vykazuje rysy originality a vlastního přínosu .		x		
Práce je prosta gramatických a stylistických chyb .		x		
Práce je psána kultivovaným odborným jazykem za použití správné terminologie .				x
Autor správně cituje .	x			
Autor nic podstatného neopomenul (obsah, úvod, závěr, seznam pramenů použité literatury, anotace v češtině a cizím jazyce, rozsah odpovídá zadání).	x			

Celkové hodnocení (slovně)

Tematika, kterou si autor zvolil pro svou diplomovou práci, vyžaduje náročné pramenné studium, smysl pro systematický přístup a v neposlední řadě i schopnost srozumitelného zpřístupnění výzkumu. Autor celkem splňuje dvě první podmínky. Zpracoval relevantní prameny k ekonomickému vývoji studovaného panství, byť samozřejmě ne všechny, což si ovšem uvědomuje. Stavba práce je promyšlená, autor se snaží o systematický přístup k jednotlivým tématům. Na počátku seznamuje se svými záměry, probírá své metody a také představuje pramennou základnu. Ve většině tematických oddílů si klade otázky, na které se pak snaží odpovědět. Neškodilo by ovšem, pokud by v závěru práce alespoň ty základní odpovědi přehledněji zrekapituloval a uvedl do širších kontextů (tvrzení že „*větší statek byl vždy vybaven koňským nebo volským potahem*“ je přece jen poměrně obecné a navíc zcela očekávatelné). Oceňuji také pečlivé mapky v textu a přehledné grafy a tabulky v příloze.

Třetí podmínka úspěšného zpracování tak náročné problematiky, jakou se posuzovaná diplomová práce zabývá, tedy srozumitelný text, již bohužel splněna není. Vidím v tom dva faktory: jednak snahu o vlastní přístupy, které ovšem nemusejí být zrovna šťastné, a jednak celkovou jazykovou úroveň práce. Pokud jde o první faktor, příkladem nepříliš zdařilého přístupu je kapitola věnovaná dosavadnímu výzkumu. Autor nesleduje jednotlivá témata výzkumu, jak bývá celkem osvědčenou metodou v těchto přehledech bádání, nýbrž sestavuje jakési medailónky historiků, v nichž kromě jejich prací dotýkajících se tématu podává i životopisné údaje a doplňuje je svými osobními hodnoceními jejich práce, dokonce i charakterů (prof. Čechura) a pracovních perspektiv (dr. Mrvík). Tento přístup je samozřejmě značně subjektivní, ale především nemůže ukázat vývojové linie výzkumu agrárních asociálních dějin, na kterých se podílí více autorů. Bylo by například jistě přínosné zkonfrontovat mikrohistorické přístupy Josefa Pekaře, Josefa Petráně a Jaroslava Čechury.

Druhý faktor, jazyková podoba práce, velmi snižuje její hodnotu. Autor zvolil vysoce problematický styl. Práci píše v ich-formě, občas čtenáře zahlučuje svými dojmy a pocity (kupř. *Při čtení této knihy jsem si v duchu říkal ...* – s. 44; *Popravdě řečeno mi uniká smysl tohoto označení ...* – s. 69). Text je rozvleklý, obsahuje množství výplňových frází (kupř. *z toho usuzuji, zjistil jsem však, tím mám na mysli, zde bych rád upozornil, nemohu začít jinak*), řečnických otázek (kupř. *Takže tedy, k čemu jsem dospěl?* – s. 96; *Avšak zpět k ovcím. Kam se tedy poděly?* – s. 70) a řadu naprosto zbytečných sdělení (kupř. *Mnoho hodin jsem strávil v archivech a mnoho dalších při podrobném zkoumání jednotlivých fotografií* – s. 24; *Mně však [knihy J. Petráně] zatím schází* – s. 40). Setkáme se také s vysvětlováním záležitostí, které je v odborné historické práci naprosto zbytečné vysvětlovat (např. rozdíl v obtížnosti čtení dobového tištěného a rukopisného textu, s. 18). Místy autor až sklouzává k podbízivému vyjadřování (*...historií nepolibený laik* – s. 17, *Doktor Valenta ... sdílí jméno se slavným akrobatickým skokanem ...* – s. 41, *Grunt byl rozdělen přesně „fifty fifty“* – s. 94). Text obsahuje i podivné formulace (kupř. *Tereziánský katastr uvádí úctyhodných 43 rybníků, ale zároveň jedním duchem dodává, že mnoho rybníků ...* – s. 71). V tomto případě mi nejde o překlep ve slově dechem, ale o personifikaci tereziánského katastru (spojení *...katastr jedním dechem dodává...*).

Bylo by také vhodné, kdyby autor citoval správně autory, použití jména Semotánová je u studenta oboru dějepis – geografie poměrně překvapivé, protože jde o autorku řady významných pojednání z oblasti historické geografie, jejíž jméno se píše s krátkým a. Vedle

výše uvedených problémů nejsou občas v práci vysvětlena některá autorova rozhodnutí. Například na s. 62 píše, že bližší pozornost by zasloužily rybníky, do analýzy se je rozhodl nezahrnout, přitom však neříká proč. Podobně na s. 97 sděluje, že dalším zajímavým pramenem by mohly být matriky, o kterých však netuší, zda existují, protože po nich nepátral. Proč? S některými tezemi by bylo také možné polemizovat (např. s představou, že vrchnost pro sebe zabrala úrodnější pozemky a poddaní byli odkázáni na ty zbylé – s. 60; zde by se nejprve musel detailně prostudovat mechanismus vzniku rustikální a dominikální půdy na sledovaném území).

Celkově musím diplomovou práci Bc. Václava Beneše charakterizovat jako problematickou. Z hlediska vlastního výzkumu a předložených výsledků je zřejmé, že autor zvládl orientaci v základní literatuře k tématu, stejně jako archivní výzkum a práci s neshodnými prameny (což oceňuji, protože pro to při svém studiu nemá odborné školení). Snažil se také o komparace a ke svému tématu přinesl faktografická zjištění. Po formální stránce ovšem tato práce není vyhovující, rozhodně se nejedná o odborný text na úrovni vysokoškolské kvalifikační práce. Jde spíše o esej, o velmi zaujatou a nevyzrálou osobní výpověď o studiu pramenů a jeho výsledcích. Vzhledem k přijatelnější odborné stránce posuzované diplomové práce, a také s ohledem na píli a zaujetí, s nimiž autor prostudoval množství pramenů, ji však přece jen doporučuji k obhajobě.

Vzhledem k výše řečenému **doporučuji** diplomovou práci **k obhajobě**.

V Praze dne 4. 9. 2022

Prof. PhDr. Jiří Mikulec, CSc.
oponent práce